

สุขภาพคนในชุมชน...ผมจะดูแล !

ระยะนี้มีเรื่องการก่อสร้างแหล่งพลังงานทดแทนบ่อยๆ เดียวก็กระบี่ สงขลา ล่าสุดก็สมุทรสาคร ประชาชนอยากรู้เรื่องการสร้างโรงไฟฟ้าเข้าไปปรึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ชาวบ้านเข้าไม่ถึงแหล่งข้อมูล แต่เริ่มลงมือการก่อสร้างก็มีปัญหาแล้ว

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ลงมือโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน และโครงการทำเขื่อนเรือสำหรับโรงไฟฟ้าถ่านหินในอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา นาย 111 ได้ทราบว่า กฟผ. ได้ส่งรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพของทั้งสองโครงการ ต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) แล้ว นาย 111 จึงมีหนังสือถึง สผ. ขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร ๓ รายการคือ ๑) รายงานการประชุมของคณะผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อน ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ ๒) รายงานการประชุมคณะกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙ และ ๓) หากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ มีการยื่นรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมในครั้งต่อไป ก็ขอถ่ายสำเนาเอกสารฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว โดยขอเป็นเอกสารและไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ ไม่นานเกินรอ สผ. มีหนังสือถึงนาย 111 แจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ ให้เข้าตรวจสอบได้แต่ไม่ให้สำเนาเอกสารและห้ามนำข้อมูลไปแปลผลหรือวิเคราะห์ข้อมูลผิดพลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงจนเกิดความเสียหาย เนื่องจากยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ นาย 111 จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

นาย 111 ชี้แจงต่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ว่า คนในพื้นที่ไม่รู้จักความเป็นมาของโครงการ ทำไมจึงเลือกพื้นที่อำเภอเทพา เพราะมีประชาชน ๒๕๐ ครัวเรือนประมาณ ๓,๐๐๐ คน มีสถานที่สำคัญทางศาสนา และโรงเรียน แม้จะมีการรับฟังความคิดเห็น ๓ ครั้งแล้ว แต่บรรยากาศไม่เอื้ออำนวยทหารตำรวจไปมากมาย มีการข่มขู่ผู้คัดค้านโครงการ ใครใส่เสื้อคัดค้านโครงการจะไม่ให้เข้าร่วม ประชาชนจึงไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือรับฟังความคิดเห็นโครงการ ถ้าสร้างจริงก็ไม่รู้จะไปอยู่ที่ไหน ประกอบกับทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก จึงได้ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปศึกษาข้อเท็จจริงเพื่อคุ้มครองชุมชนและชี้แจงต่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการต่อไป ข้างฝ่ายผู้แทน สผ. ชี้แจงว่าที่อนุญาตให้เข้าตรวจสอบได้แต่ไม่ให้สำเนาเพราะเคยมีคำวินิจฉัยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เรื่องโรงถลุงเหล็ก ว่าการเปิดเผยรายงานฯ ที่ยังไม่เสร็จอาจเกิดความสับสนแก่บุคคลทั่วไป กรณีนี้ยังมีอีกหลายขั้นตอนและคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ มีมติให้ กฟผ. ไปศึกษาเพิ่มเติมมากกว่าร้อยละยี่สิบ ประชาชนต้องสืบค้นแนวว่าข้อมูลที่ได้นั้นตรงกับที่ได้รับไปครั้งแรก และเมื่อรายงานฯ ได้รับความเห็นชอบแล้วต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในขั้นตอนนั้นก็ควรรับฟังประชาชนอีกรอบ และ กฟผ. แจ้ง สผ. ว่าได้นำข้อมูลของโครงการเทพาไปไว้ที่โรงไฟฟ้าจะนะใกล้กับอำเภอเทพา เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบข้อมูลได้อีกทางหนึ่งแล้ว

ฟังจนหายสงสัยและไม่มีใครจะชี้แจงอะไรแล้ว คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่นาย 111 ขอเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ (๘) และข้อ ๑ ของประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ ที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้เพื่อจะได้มีข้อมูลในการโต้แย้งหรือตรวจสอบกระบวนการ การที่ได้แค่ดูแต่ไม่ให้สำเนา ไม่อาจนำข้อมูลไปใช้ได้เต็มที่หรือสื่อสารไม่ตรงข้อเท็จจริงเพราะข้อมูลมีจำนวนมาก เป็นข้อมูลทางเทคนิค ต้องมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาจะได้เข้าใจมาข้อมูลไปโต้แย้งแสดงความเห็นได้ถูกต้อง พิจารณาจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องแล้วจึงวินิจฉัยให้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้สำเนาที่มีคำรับรอง ถูกต้อง และไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ (หากมี) แก่นาย 111

เรื่องนี้ยาวสักนิดหนึ่งแต่ถ้ารวบรัดจะไม่เห็นความเป็นมาและเหตุผลของทั้งสองฝ่าย ซึ่งข้อมูล ข่าวสารเรื่องนี้กฎหมายกำหนดไว้แล้วให้ต้องเปิดเผยครับ ต้องการหารือ บริการการใช้สิทธิหรือปฏิบัติให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ติดต่อได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๘๐ www.oic.go.th “จดจำเอาไว้ให้ดี กฎหมายเรามี ว่าด้วยข่าวสาร” (สค ๑๖๔/๒๕๕๙)